

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

A cianidos technológia magyarországi betiltása

Fidrich Róbert

Ciánmentes
Magyarországot!

Előzmények

- 2000. január 30.: Nagybányai ciánszennyezés
- 1240 tonna hal pusztult el
- 29,5 milliárd Ft kártérítési igény
- Tíz év alatt nem kaptak kártérítést a károsultak
Aurul → Transgold (*Esmeralda* → *Eurogold*)

Borsabánya, ENSZ munkacsoportok, zöldrefestés

- **2000. március: Újabb gátszakadás, ezúttal a máramarosi Borsabányánál**
- **Nehézfém tartalmú zagy került a Felső-Tiszába**
- **EU és ENSZ munkacsoportok is a helyszínre utaznak: több mint 50 potenciális szennyezőforrás a Tisza vízgyűjtő területén**
- **Mai napig egyet sem számoltak fel ↔ újabb aranybánya beruházások a láthatáron**
- **„Mining for closure” és egyéb zöldrefestés az aranybánya cégek részéről**

Ciánszennyezések a világban

- **1995, Guyana:** 3,2 md l cianid tartalmú zagy, az Essequibo folyó 4 km hosszúságú szakaszán kipusztult minden vízi élet
- **1998. május, Egyesült Államok:** 6-8 t cianid került egy dél-dekoti folyóba, jelentős halpusztulást okozva
- **1998, Kuntor:** 2 tonna NaCN borult a folyóba, 4 halott
- **2000. március, Pápua-Új-Guinea:** 1t cianid borult helikopterről az esőerdőbe (*Dome Resources, ausztrál cég*)
- **2000. június, Pápua-Új-Guinea:** A *Rio Tinto* lihiri bányája szennyezte el az óceánt
- **2000. december, Guyana:** újabb ciánszennyezés → bőrkiütések, hasmenés, hányás a helyi lakosság körében
- **2001. okt. 16., Ghána:** több ezer köbméter zagy (két szennyezés is volt két héten belül a Goldfields bányájánál)
- **2002. február, Ausztrália:** 400 l folyékony cianid ömlött ki, 500 madár, valamint dingók, kenguruk pusztultak el

Ciánszennyezések a világban II.

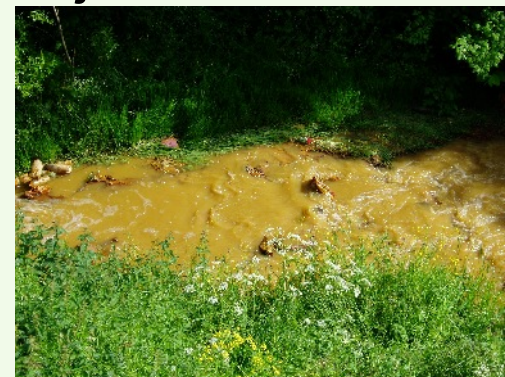
- **2003. január, Nicaragua:** Ciánszennyezés a Bambana folyón. Beszámolók szerint 12 gyerek halt meg, akik a folyó vizéből ihattak.
- **2003. május, Ghána:** A Tarkawa aranybánya egyik újonnan épült csővezetékéből jutott ki cián a környezetbe.
- **2003. június, Kína:** Egy Peking melletti aranybányából származó ciánszennyezés három ember halálát okozta.
- **2006. január, Csehország:** több ezer hal pusztult el az Elbán, amikor egy vegyi üzemből cianid került ki a folyóba.
- **2010. október, Anglia:** A Trent folyó 30 km-es szakasza szennyeződött el. Több ezer tonna hal pusztult el, pedig csak 1 ppm volt a cianid-koncentráció!

További folyószennyezések a Duna vízgyűjtőterületén

- **2000. december:** ciánszennyezés az Aranyos folyón (*a határérték 3x-osa volt a cianid-tartalom*)
- **2004. március:** a Szeret folyóba jutott ki 10 t cianid tartalmú zagy
- **2004. május-szeptember:** Negyed év alatt hat komolyabb folyószennyezés volt Erdélyben, öt alkalommal az „Aranynégyyszögben”, egyszer pedig borsabányai aranybányából származott a nehézfém-szennyezés.
- **2005. november:** ciánszennyezés Borsabányán
- **2008. július:** folyószennyezések az Aranyoson, jelentős halpusztulás

Aranyláz Közép- és Dél-kelet Európában

- **Románia:** Verespatak, Csértés, Nagybánya orosz kézben
- **Szlovákia:** Körmöcbánya,
- **Ukrajna:** Beregszász (*Eurogold – volt Esmeralda*)
- **Magyarország:** Füzérradvány, Kanászvár
- **Bulgária:** Cselopecs (*Dundee Precious Metal*)
- **Görögország:** Kasszandra
- **Szerbia:** Bor, Jarondolmedence, Timmock
- **Törökország:** Ovacik, Cayeli, Kisladag, Sisolta (*Newmont, Rio Tinto, Barrick Glod*)

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Verespatak

1985: a stavai gátszakadás

- Fluoritbánya 50 méteres gátja szakadt át
- 200 ezer köbméter iszap ömlött ki 90 km/h sebességre felgyorsulva
- 4,3 km hosszan betert a völgyet
- Lerombolva 62 épületet
- 263 ember halt meg

1972: Csertés

- 30 m-es gát szakadt át
- 80 ember halt meg

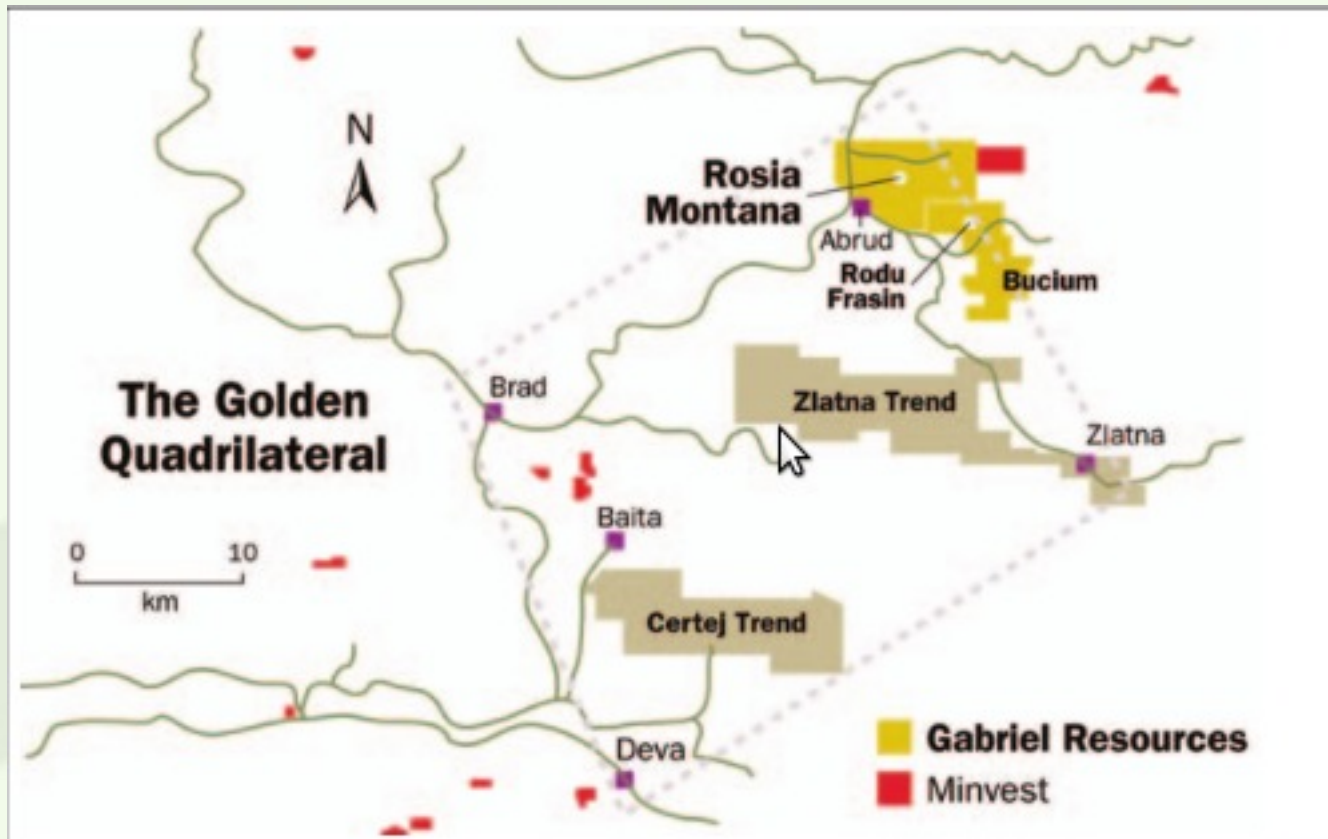
**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

1985: a stavai gátszakadás

Deva Gold: Csertés

Aranybánya tervek Szlovákiában

Körmöcbánya: 800 méterre a várostól
Tournigan Gold (*Eurogoldtól vették meg*)
28 tonna arany, 250 m mély
bányagödör, 16 millió tonna zagy
Budapest vízbázisát is fenyegetné
A helyi önkormányzat ellenzi

- **Zólyom környéke:** másik kanadai cég végez kutatófúrásokat, több tucat négyzetkilométernyi terület
- **Orosz befektetők a láthatáron**

Tervezett aranybányák Magyarországon

○ Carpathian Gold / Humex Kft. (Thomas Kaplan cége)

Ciánmentes Magyarországot!

- **2007.: Tervezet a román bányászati törvény módosítására** (Ciánmentes Romániát! kampány)
- **2008. július: 40 közép-európai civil szervezet felhívása:** tiltsák be a cianidos technológiát Romániában, Ukrajnában, Bulgáriában, Szlovákiában, számolják fel a potenciális szennyezőforrásokat
- **2009. február:** 9 éve történt a ciánszennyezés – a 10. évfordulóra jó lenne elérni a technológia magyarországi betiltását
- **2009. szeptember:** elkészül az LMP törvénytervezete
- **2009. október: A Ciánmentes Magyarországot!** koalíció zászlóbontása (*LMP, Greenpeace, MTVSZ, Védegylet*).
- **2009. október-november:** lobbizás a törvényjavaslat beterjesztésért

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Ciánmentes Magyarországot!

Ciánmentes Magyarországot!

- 2009. december: az Országgyűlés elfogadta a bányászati törvény módosítását → a cianidos technológia tilalma.

Soha többé folyószennyezést!

- Ideje végre felszámolni a még mindig meglévő szennyezőforrásokat!
- Mindent meg kell tenni az újabb aranybánya beruházások megakadályozására.
- A Kárpát-medencében, a Balkán-félszigeten, Európában, sőt, az egész világon be kellene tiltani a cianidos technológiát.
- Európai Parlament 2010. májusi állásfoglalása:
  - felszólítja a Bizottságot, hogy kezdeményezze a cianidos technológia betiltását 2011 vége előtt
  - addig pedig ne támogassanak cianidos technológiát alkalmazó bányászati projekteket
- A 2011 magyar EU elnökség kiemelt témájává kell tenni a cianidos technológia európai betiltását és a potenciális szennyezőforrások felszámolását.

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Köszönöm a figyelmet!

fidusz@mtvsz.hu
www.mtvsh.hu